

Nr 371.

Av herr Cassel m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 66 vid 1950 års riksdag med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete betonade tredje lagutskottet (se utlåtande nr 17) önskvärdheten av att — under tiden för den föreslagna förlängningen av lagens giltighetstid — Kungl. Maj:t genomförde omfattande lättnader i sakligt hänseende i byggnadsregleringen. Förteckningen över de olika slag av byggnadsarbeten som finge utföras utan tillstånd syntes utskottet omedelbart kunna vidgas. Vidare borde förenklingar i handläggningen av tillståndsärenden snarast genomföras. Åtgärder i nämnda riktningar vore bl. a. lämpade för att förbereda den avveckling av byggnadsregleringen, som borde äga rum 1951.

Några sådana förenklingar som utskottet ifrågasatte ha icke genomförts. Kungl. Maj:t föreslår nu i proposition nr 94 att lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete skall förlängas i oförändrat skick t. o. m. den 30 juni 1952.

Ett bibehållande av denna reglering motiveras i första hand av kraven på investeringsbegränsningar. Enligt vår mening fyller emellertid lagen i detta avseende icke en sådan funktion att en förlängning kan anses betingad ur denna synpunkt. Vi anse tvärtom att starka skäl tala för att — även om regleringen måhända icke helt kan släppas — den dock redan nu i väsentliga stycken bör begränsas. Härigenom skulle betydande lättnader vinnas för företagarna, samtidigt som inskränkningar skulle kunna göras i den oroväckande stora administrativa apparat som tillkommit och fortfarande kräves för att upprätthålla byggnadsregleringen.

Den sektor inom tillståndsramen, som omfattar den avgjort största investeringen, är bostadsbyggandet. Av den beräknade tillståndsbudgeten för 1951 belöpa sig — om man här inräknar även kvadratmeterkvot för affärslokaler etc., inrymda i bostadshus, samt reparationer m. m. å bostäder — över 1 300 miljoner kronor eller drygt 60 procent på bostäder. Denna produktion är föremål för en omfattande kontroll från statliga och kommunala myndigheters sida även i andra sammanhang. Den helt övervägande delen därav äger sålunda rum med utnyttjande av statliga lån, varvid det tillses att endast skäliga investe-

ringar äga rum. Nyproduktion av bostäder är vidare underkastad hyreskontroll, vilket indirekt övar inflytande på investeringens storlek. Att under sådana förhållanden bibehålla den form av kontroll, som ligger i att särskilt byggnadstillstånd skall krävas, synes oss icke motiverat. Förfaringsättet härvid skiljer sig nämligen endast i obetydlig grad från den kontroll som utövas genom bostadsstyrelsen och de denna underställda organen vid behandlingen av ansökan om statliga lån.

Enligt vår uppfattning skulle ett frigivande av bostadsbyggandet icke leda till någon nämnvärd ökning av detta byggande. Den statliga belåningen är nämligen, så länge hyreskontrollen bibehålles, det så gott som enda sättet att ernå en genomförbar finansieringsplan för nybebyggelse. Det är också att märka att kostnadsstegringarna inom byggnadsbranschen äro så stora, att de som kunnat tänkas vilja gå vid sidan om den statliga kreditgivningen för byggande av en- eller tvåfamiljsvillor eller sportstugor numera torde vara mindre benägna därtill. Därtill medverkar även den kreditåtstramning som skett under senare tid. Ett flertal fall ha förekommit då tillstånd till sådan bebyggelse meddelats utan att vederbörande sökande ansett sig kunna begagna sig därav.

Beträffande andra investeringar än bostadsbyggandet torde en åtgärd kunna vidtagas utan alltför menliga följder för den allmänna ekonomiska politiken, nämligen att frige alla anläggningsarbeten upp till ett visst belopp, förslagsvis 30 000 kronor. Härigenom skulle det bli möjligt att på ett smidigare sätt än nu tillvarata den arbetskraft, som åtminstone under vissa delar av året finnes att tillgå men som icke framkommer i arbetsförmedlingens statistik eller kommer till dess kändedom.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid antagandet av förslaget om förlängd giltighet av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete måtte uttala, att bostadsbyggandet samt — upp till en kostnad av högst 30 000 kronor — andra anläggningsarbeten böra undantagas från tillståndstvång.

Stockholm den 29 mars 1951.

Leif Cassel.

Torsten Isaksson.

P. G. Lundgren.

Karl Wistrand.

R. Lundqvist.

Erik Arrhén.
